

Tønde Hartkorn uden Besætning og Inventar kostede omkring ved 6,300—6,400 Kr., det skal vistnok omtrent passe. Men gaar vi 10 Aar frem i Tiden til Midten af 90erne, er denne Tønde Hartkorn dalet med 1,400 Kr. Det er dog et saa betydeligt Prisfald, at det maa drage Kalamiteter i Landbruget efter sig, og det gjorde det ogsaa, hvad enhver, som har levet i den Tid, vil erindre. Saa steg Jordværdien igen og naaede, saa vidt jeg husker, omtrent omkring 1909 op til det forrige Punkt, og derefter begynder denne Stigning, som er uden Forbindelse med al Virkelighed, op til vor Tid og naar med Aaret 1915—16 op til 10—11,000 Kr. Det vil altsaa sige, hvad ethvert Barn kan se, at et Stykke Tid efter Krigen vil der i den Anledning følge et frygteligt Krak for det danske Landbrug, det er ganske uundgaaeligt. Denne Forudsætning for hele den georgeistiske Tankegang om den stadige Stigning af Jordens Værdi holder altsaa ikke Stik i Praksis.

Men saa er der en anden Forudsætning, som Ministeren fremførte med stor Skarphed, og som nærmest er den, der har foranlediget mig til at tage Ordet, nemlig denne, at Jorden som Produktionsmiddel har en helt anden Karakter end alle andre Produktionsmidler. Hvis dette skal forstaas saaledes, at Jorden som Produktionsmiddel er væsensforskellig fra alle andre Produktionsmidler, maa jeg bestemt benægte det, jeg tror ikke, det vil være muligt for nogen at paavise noget Produktionsmiddel, som ikke foruden den Værdistigning, der blev Virkningen af det deri nedlagte Arbejde, tillige fik en Værdistigning derved, at Befolkningen stiger i Tal, og at Samfundets Lefevod højnes. Ministeren kan slaa ned paa et hvilket som helst Stykke Industri, og han vil finde ganske det samme, hvilket Ministeren benægtede. En Pianofabrik — for at tage et Eksempel i Flæng — kan ikke alene opnaa en større Værdi gennem det Arbejde og den Dygtighed, der nedlægges i den, men desuden et Plus og efter min Mening et velfortjent Plus derved, at Befolkningen formerer sig og Lefevoden stiger. Det vil sige, at der bliver flere og flere, som faar Interesse for Musik og Mulighed for at høre Musik, og som derved giver et Plus til Markedet for Musik og Musikinstrumenter. Efter min Mening er Hovedfejltagelsen, som Georgeismen rummer, denne, at den tror, at Jorden som Produktionsinstrument er artsforskellig fra alle andre Produktionsinstrumenter,

og det er ikke vanskeligt at se, hvorledes Lærens Profet kom til at begaa denne Fejltagelse. Det ligger nemlig deri, at han har staaet paa en ganske bestemt Lokalitet den Gang, da han opfandt sin Lære, eller, rettere sagt, da han accepterede en Lære, der allerede eksisterede, og gjorde den til sin. Han har den Gang staaet i Kalifornien just i et Øjeblik, da Værdistigningen overskred alt, hvad man tidligere havde kendt. Netop efter at Guldfundene var sket der, og Alverden strømmede til, kom ogsaa han derhen og det i den samme Anledning. Han fandt ikke noget Guld, som saa mange andre, men kom tværtimod til at lide Nød, og da er der jo ikke noget paafaldende i, at han ved at se den Jord, hvorpaa han stod som sulten Mand, stige og stige i Værdi faar den Mening, at Alverdens Brøst ligger i Jordværdistigningen; men han tager efter min Opfattelse der fejl i to Ting. Han tror, at det beror paa, at Jorden er artsforskellig fra de andre Produktionsmidler, og det er ikke rigtigt; men han ser ikke, hvad der er det rigtige i Georgeismen, nemlig dette, at der er en Gradsforskel mellem Jorden og andre Produktionselementer.

Formanden: Jeg vil minde det ærede Medlem om det Tidsspunkt, vi er paa, og navnlig om, at dette er Lovforslagets anden Behandling, hvor vi skal holde os til Ændringsforslagene. Jeg tror, det vil føre for vidt, hvis vi kommer ind paa en Drøftelse af disse store Spørgsmaal.

Fraenkel: Ja, jeg har for saa vidt sagt, hvad jeg vilde sige. Det var den højtærede Landbrugsministers Udtalelse, der gav mig Anledning til ogsaa at udtale mig, som jeg har. Han stillede sig netop paa det georgeistiske Standpunkt og hævdede med stor Bestemthed, at Jorden havde en helt anden Karakter end ethvert andet Produktionsinstrument. Det har jeg altsaa imødegaaet. En Værdistigning kan under visse Forhold, som sjældent eller aldrig vil indtræde i et gammelt Land, virke med en større Kraft paa Jorden end paa noget andet, men det kan man let sikre sig imod, da en saadan pludselig Værdistigning altid er til at forudse, ved at belægge den paagældende Lokalitet med en særlig Afgift. Det er slet ikke noget, der er fremmed for os. Det har vi gjort ved flere Jernbaneanlæg. At den Jord, der her er Tale om, i særlig Grad skulde egne sig til Eksperiment for den georgei-